

Útmutató laskagomba termőzsák letermesztéséhez

A termőzsák Magyarországon termesztett és gyártott alapanyagokat tartalmaz!

A termesztés főbb fázisai:

1. termőre fordítás
2. termesztés, hőmérséklet igény
3. kihordás, fertőtlenítés
4. leggyakrabban előforduló termesztési hibák

1. termőre fordítás: A jelenleg termesztésben lévő fajták legtöbbször hybrid eredetű *Pleurotus ostreatus* (téli laska) illetve a *Pleurotus florida* keresztezéséből előállított végtermék. Így tulajdonságai mindkét szülő genetikai anyagának információit tartalmazza a termesztés szempontjából előnyös formában. A termőtestképződés indukálásához hidegsokkra nincs szükség, mint a *Pleurotus osteratus* esetében, de az alapanyag hőmérsékletét le kell csökkenteni 20 °C alá.

2. termesztés, hőmérséklet igény: Fajától függően a legszebb gombák 10-16 °C-on képződnek. 5 °C alatt a növekedés leáll. 20°C fölött ugyancsak abbamarad a termőtest képződés.

Alacsony hőmérsékleten a növekedés lassú, a kalapok sötétebb színűek, a tönk vastag, a gomba friss levegő igénye kevesebb. A gombák felületén lisztes daraszerű bevonat jelenhet meg. Túl alacsony termesztési hőmérséklet esetén több fajtánál a következő hullám termőtestei a zsákot borító fólia alatt jelennek meg, mert a gomba fázik. Hasonló jelenséget a nagy huzat is előidézhet.

A termesztési hőmérséklet felső határa felé a kalapok színe világos lesz, a húsa a termőtesteknek vékonyodik. A hullámok kifejlődése gyorsabb (4-5nap), a levegő igénye a gombának megnő. Ez több odafigyelést, műszaki felkészültséget igényel.

Szellőztetés: szellőztetésnél alapszabály, hogy a levegő áramlási sebessége ne érje el a huzathatárt (0,2 m/sec). A helyiségbe lépve ne érezzünk huzatot! Alapvetően a laskagomba levegőigényes kultúra, több friss levegőt igényel, mint a csiperke. Ha a helyiségbe lépve nincs huzat és tiszta levegőt érzünk (nem nehéz, büdös) akkor a levegőzés rendben van. Ezt az érzetet elő tudjuk idézni, ha a padozatot időnként mésztejes vízzel locsolgatjuk. Attól függően, hogy a termeszítő helyiség 1 m²-re, 1 m³-re mennyi anyagot helyezünk el, nagyban befolyásolja a szükséges légtechnikai milyenséget, teljesítményt.

Ha 1m² felületre egy átlagos légtérű helyiségben csak 40-50 kg anyagot helyezünk el, a levegőztetéssel kevesebb gondunk van. De már a 80-120 kg (m² alapanyagmennyiség esetén komoly légtechnikára van szükség, mind a levegőigény, mind annak elosztása tekintetében. Gyakorlati nyelvre fordítva: ha a zsákokat egyesével állítgatva sorokba rakjuk és 8-12 °C-on termesztünk, egy átlagos levegőzésű helyiségben nincs sok gondunk a levegőellátással. Termőfalba rakott anyag esetén, a termesztés minden tekintetben (szakmai, műszaki) nagyobb felkészültséget igényel. Főleg magasabb hőmérsékleten könnyebb termesztési hibát elkövetni.

Általánosságban elmondható, hogy a gomba hullámok nagyon gyorsan fejlődnek ki, ezért a gombatermesztés nagy odafigyelést igényel, állandó jelenlétet feltételezve. Ilyen tekintetben hasonló az állattenyésztéshez. Forgóba termesztés esetén ajánlatos a helyiségbe szűrt levegőt bejuttatni a különböző kórokozók és kártevők miatt.

Páratartalom: ajánlott a 80-85 % relatív páratartalom. Ha túl magas a pára, a gomba nem tud lélegezni és „megfullad”. Ha túl alacsony és ráadásul huzattal is társul, a kalap felbőre kiszárad és megrepedezik, miközben a gomba húsa tovább növekszik. Fontos tudni, hogy a gombának nincs párologtatást szabályozó szerve, a zöld növényekkel ellentétben. A levegőcsere a gomba tönkjén keresztül zajlik. Huzatban a termőtest folyamatosan vizet vesz és egyszerűen kiszárad.

Figyelem! A termesztés paramétereit szoros összefüggésben kell kezelni!

Pl.: magasabb termesztési hőmérsékleten a levegőigény megnő, a páratartalmat is ehhez kell igazítani. A páratartalmat általában az utak nedvesen tartásával lehet biztosítani, a termőtestek rendszeres locsolásával –baktérium veszély miatt- óvatosan kell bánni. Lehet kapni kitűnő párasító berendezéseket az üzletekben.

3. kihordás, fertőtlenítés: A letermett anyagot legalább 1 km-re el kell távolítani a visszafertőzés veszélye miatt. Alaposan ki kell takarítani a termesztő helyiségeket és le kell fertőtleníteni, hogy a benne lévő kórokozók és kártevők elpusztuljanak. Legjobb módja a gőzborotva.

4. leggyakrabban előforduló termesztési hibák:

Levegőhiány: a gomba szára vastag és nyúlik, a kalapok kanalasodnak. A gombacsokrok a zsák felé fordulnak.

Fényhiány: a képződő csokrok csökkentek maradnak rudimens kalapokkal, cérnavekony kunkorodó tönkök.

Magas páratartalom, sok locsolás: a gomba felülete nyálkás, barna foltok jelennek meg a kalapon. A jelenséget baktériumok okozzák.

Alacsony páratartalom, huzat: a kalapok felbőre fényes, kiszáradt, a hús növekedése folytán a felbőr pikkelyesedik, repedezik. A kis gombacsokrok elszáradnak.

Túlrett gomba: a kalap szélei kezdenek felfelé kunkorodni, belépve a termesztő helyiségbe a rengeteg spórától ködös a levegő. Ilyenkor a spóra allergia (levertség,láz) előfordulása gyakori. Szedőmaszkkal védekezhetünk ellene. Ezt egyébként is ajánlatos minden szedéssel foglalkozó személynek viselni.

Általános szabály, hogy a gombakultúrában a védekezés preventív, megelőző jellegű lehet! A vegyszeres beavatkozás (permetezőszerek használata) tilos! A gomba olyan gyorsan növekszik, hogy a vegyszerek ezidő alatt nem bomlanak le. Így gombaszúnyogok és egyéb fertőzések ellen ajánlatos a higiéniai előírások maximális betartása. A termesztő helyiségek előtt mindig legyen hypós vízzel feltöltött belépő. Másnaponta az utakat is ajánlatos hypós vízzel (1-2 %-os) felönteni. (de csak az utakat!)

A szellőzőnyílásokra tegyünk szűrő berendezést. A helyiségbe helyezzünk ki fénycsapdákat, illetve ragadós sárga lapokat a fényforrások közelében.

Szedésnél mindig az első hullámos termesztő helyiségekben kezdünk, úgy megyünk az öregebb kultúrák felé. Az esetleg fertőzött gombákat külön menetben a szedés végén távolítsuk el.

A laskagomba hullámokban terem. A legerősebb az első hullám, jó esetben ekkor az összes termés 60-65 %-a lejön, ezért az egész termesztés rentabilitását ez alapvetően befolyásolja. A szedéssel 2-3 hullámot érdemes megvární. A termesztési ciklus hossza évszaktól függően 2.5-3 hónap.

A termesztéshez jó munkát kívánunk!

Amennyiben kérdésére nem találta meg a választ, látogasson el a www.gombajo.hu honlapunkra, ahol részletes termesztési információk mellett további otthon termesztendő gombakultúrákról is tájékozódhat!